

Керекеша О. І.,

*аспірант кафедри державно-правових і гуманітарних наук
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ДОСВІД ЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ

Європейська інтеграція України неможлива без забезпечення інституційної стійкості державного управління, яке виступає основою для відновлення та модернізації суспільно-правового життя [1]. Цей фактор набуває особливого значення для Чорноморського регіону, що визначений пріоритетним у стратегії деокупації, реінтеграції та реконструктивного розвитку [2]. Інституційна стійкість регіонального управління, побудована на правових механізмах, є не лише внутрішнім завданням, а й маркером готовності України до інтеграції в Європейський Союз. Вона демонструє здатність держави забезпечити верховенство права, належне врядування (Good Governance) та здатність протистояти воєнним і політичним викликам [3].

Інституційна стійкість регіонального управління полягає у здатності органів місцевого й регіонального самоврядування ефективно функціонувати, адаптуватися до кризових умов і водночас відповідати європейським стандартам [4]. Ця стійкість гарантується низкою правових та адміністративно-правових механізмів.

Першим елементом є правові механізми фінансової дисципліни та стійкості. Адміністративно-правові інструменти контролю за бюджетними витратами, прозорістю державних закупівель і відповідальністю за нецільове використання коштів забезпечують фінансову самодостатність регіональних органів [5]. Це дає змогу реалізовувати політику розвитку незалежно від надмірної централізованої дотаційної підтримки.

Другим напрямом є адміністративно-правові засади безперервності управління. Йдеться про нормативні режими, які гарантують функціонування органів регіональної влади під час надзвичайних ситуацій, збройних конфліктів і процесів деокупації [6]. Значну роль у цьому відіграє цифрова трансформація, включаючи захист інформаційних систем і розвиток кібербезпеки [7]. Саме це дозволяє зберегти дані, забезпечити стабільну комунікацію та підвищити надійність управління.

Третім компонентом є механізми адміністративного нагляду й контролю. Удосконалення правових процедур, які забезпечують законність рішень органів місцевого самоврядування, є необхідним для адаптації *acquis communautaire* ЄС на місцевому рівні [8]. Це дозволяє впроваджувати європейські норми не декларативно, а в реальному управлінському процесі.

Чорноморський регіон потребує особливої уваги, оскільки від його розвитку значною мірою залежатиме успішність євроінтеграції України. Ефективна реконструкція цього регіону передбачає кілька напрямів.

Насамперед, необхідне створення спеціалізованих адміністративних інститутів реінтеграції. Їхні правові повноваження мають охоплювати вирішення питань відновлення права власності, повернення активів та спрощене надання адміністративних послуг на деокупованих територіях [9]. Це дозволить гарантувати правовий порядок у перехідний період.

Другим кроком є інтеграція в європейські мережі. Йдеться про створення правових засад для прямої співпраці регіональних інститутів Чорноморського узбережжя з європейськими партнерами [10]. Такі практики актуальні як для туристичної сфери, так і для комунального господарства та енергетики, що має ключове значення для повоєнної відбудови.

Важливим фактором є кадрова стійкість. Вона забезпечується правовими механізмами, спрямованими на підготовку та перепідготовку кадрів регіональних органів влади, їхню адміністративну відповідальність і здатність працювати за європейськими стандартами публічного менеджменту.

Отже, правові механізми забезпечення інституційної стійкості регіонального управління становлять фундаментальний чинник для європейської інтеграції та реконструктивного розвитку України. Для Чорноморського регіону це має особливе значення, адже саме тут поєднуються завдання відновлення, реінтеграції та демонстрації здатності держави відповідати європейським критеріям належного врядування. Вдосконалення адміністративно-правових механізмів у відповідності до європейських стандартів забезпечить ефективність регіональної політики й закріпить позиції України як надійного та стійкого партнера в Європейському Союзі.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Стратегія деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України: Постанова Верховної Ради України від 29 квітня 2021 р. № 2684-ІХ. *Офіційний вісник України*. 2021. № 37. Ст. 224.

3. European Commission. EU-Ukraine Association Agreement. Brussels, 2014. 212 p.
4. OECD. Public Governance Review: Ukraine. Paris : OECD Publishing, 2021. 196 p.
5. Романенко О. Г. Адміністративно-правові засади фінансової дисципліни регіонального управління. *Право України*. 2021. № 6. С. 44–52.
6. Шемшученко Ю. С. Правові режими надзвичайних ситуацій у системі державного управління. *Юридична наука*. 2022. № 5. С. 12–20.
7. Міністерство цифрової трансформації України. Концепція розвитку цифрових адміністративних послуг. Київ, 2021. URL: <https://thedigital.gov.ua> (дата звернення: 30.09.2025).
8. Council of Europe. European Charter of Local Self-Government. Strasbourg, 1985. 14 p.
9. Гетьман А. П. Інститути реінтеграції у правовій системі України. Харків : Право, 2021. 278 с.
10. European Commission. Cohesion Policy and Ukraine's Recovery. Brussels, 2022. 154 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-570-2-25>

Котов І. В.,

*кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри менеджменту та публічного управління
Державного податкового університету
м. Ірпінь, Україна*

ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ АР КРИМ В УМОВАХ ДЕОКУПАЦІЇ ТА РЕІНТЕГРАЦІЇ

Російські ворожі дії тривають вже більше 10 років. Протягом цього періоду окупація АР Крим суттєво позначилася не лише на самому півострові, але й на потенційних напрямках деокупації та реінтеграції даної території зі сторони України. З моменту повномасштабного вторгнення російської федерації на територію нашої держави, ще більше загострилася дана проблематика, даючи змогу говорити про реальні стратегічні кроки майбутньої реінтеграції АР Криму, після його деокупації. Детальне вивчення політичних наслідків потенційної реінтеграції АР Криму та прогнозування перспективних напрямів його розвитку в умовах післявоєнного відновлення відіграє важливу роль